

***Micaela dos Ramos, directeur KIVI, presenteert 'eco-educatie-systeem'
Chartered Engineer tijdens Nationaal verkeerskundecongres***

Chartered Engineers: professionals met een glansje

Micaela dos Ramos, directeur KIVI, introduceerde in 2015 een nationale variant op de erkende ontwikkelingsmethodiek 'Chartered Engineer'. Het traditionele doel hiervan is het behalen van de kwalificatie 'Chartered Engineer'. Dos Ramos vond dat nog te 'eenmalig' en te individueel en ontwikkelde de methodiek door tot middel voor continue professionele ontwikkeling in een ecosysteem waarin werkveld, onderzoek en onderwijs nauw met elkaar worden betrokken.

Medio 2013 trad Dos Ramos aan als directeur KIVI met de opdracht om een moderniseringsslag door te voeren bij de historische vakvereniging voor ingenieurs. De nieuwe directeur, als deel van haar ingenieursstudie zelf afgestudeerd op 'competentieontwikkeling van vakmensen', ging deze uitdaging aan en zocht een oplossing in de richting van een systematiek voor continue professionele ontwikkeling van vakmensen.

Na een brede, internationale analyse van allerlei ontwikkelingsmethodieken, waarbij het opleidingssysteem 'Chartered Engineer' als meest interessante uit de bus kwam, bleken alle methodieken (op) te leiden tot een vorm van 'register-ingenieurs'. Maar dat leek haar "te suf om een doel te kunnen zijn".

Toch bracht deze methodiek haar op het goede spoor. "Ik herinner we nog het moment op een avond dat ik alles nog eens overdacht en op het idee kwam om de systematiek 'Chartered Engineer' niet als doel, maar als middel, als grid, te gebruiken voor een ecosysteem voor continue professionele ontwikkeling. Dit idee werd het startpunt voor de ontwikkeling van een, intussen, ge-audit en gecertificeerde Nederlandse uitvoeringsvariant: een online ondersteunde leeromgeving Chartered Engineer. Ofwel, een ecosysteem dat werkveld, onderwijs en onderzoek verbindt om vakmensen op te leiden tot professionals met een glansje die gedurende hun hele werkzame leven, adequaat kunnen helpen in transitie- en innovatievraagstukken.

Dos Ramos is tevreden en trots. "In 2015 zijn we de Nederlandse variant 'onder supervisie' gestart. Het jaar erop is onze methode officieel aangemeld bij de International Engineering Alliance. In 2017 hebben we de eerste audit glansrijk doorstaan en heeft onze uitvoering officiële goedkeuring gekregen. De raad was er, na onze presentatie, al na vijf minuten unaniem over uit", herinnert Dos Ramos zich.

Nationale variant

Kenmerk van de nationale Chartered Engineer-methodiek is dus dat het een omgeving creëert met het werkveld, onderwijs en onderzoek waarin een professional ook na het behalen van de kwalificatie Chartered Engineer een leven lang op het hoogste actuele niveau vakbekwaam blijft.

Werkwijze

Het werkt als volgt: je start met een portfolio in de Online Professional Development tool (OPD), dat is de online omgeving. Deze helpt je om op een systematische manier een portfolio aan te leggen, waarvoor je vooral nadenkt en registreert wat je doet, waarom je iets doet en op welke manier je tot beslissingen komt. Eventueel schakel je de hulp in van een mentor uit je eigen bedrijf of sector. Zo gauw je er klaar voor bent, stuur je het portfolio door naar een reviewer. Deze bereidt je voor op een mondeling en schriftelijk examen. Voor het schriftelijk examen wordt je portfolio getoetst op vijf kernpunten: het opdoen en teruggeven van vakinhoudelijke kennis, technische uitvoering, leiderschaps- en managementkwaliteiten, communicatieve vaardigheden en teamwork en ten slotte professioneel commitment. Dat wil zeggen, je ethisch handelen en kwesties als veiligheid en duurzaamheid.

Dos Ramos: “De reviewer staat aan jouw kant en geeft aan wanneer je portfolio voldoende is om te worden getoetst door twee assessors, een uit je vakgebied en een ingenieur buiten het vakgebied. Deze laatste vertegenwoordigt ‘de buitenwereld’. De assessors gaan een lang gesprek aan met de kandidaat Chartered Engineer. Hun beoordeling is gebaseerd op dit gesprek en op een toets van de portfolio, waarbij alle vijf kernpunten een voldoende moeten scoren. Na het behalen van de kwalificatie kun je weer terug naar je mentor, of zelf mentor, reviewer of assessor worden. Het online-systeem leert je - ook als chartered engineer - om je kwalificatie op niveau te houden. Zo vul je periodiek in op welke manier je aan je eigen ontwikkeling hebt gewerkt.”

De meerwaarde van dit systeem is dat er rond iedere Chartered Engineer een beeld ontstaat van zijn/haar werkzaamheden en de context waarin die plaatsvinden. Het online systeem maakt de ontwikkeling van individuele vakmensen inzichtelijk en kan leiden tot een gerichte actuele vraag naar een specifieke bijscholing. Iedere professional kan zich natuurlijk ‘op eigen kracht ontwikkelen, maar dat betekent dat bedrijven, onderwijs en onderzoeksinstellingen als los zand naast elkaar opereren. Je ziet ook dat met name het postacademisch wo- en hbo-onderwijs tot nu toe aanbod-gericht is en ook moeilijk van de grond komt. Deze methode kan ertoe leiden dat dit onderwijs een omslag maakt naar vraaggestuurde opleidingen. Bedrijven hebben baat bij goede contacten met onderwijs en onderzoek en studenten leren als het goed is al bij hun initiële opleiding op welke manier ze vakbekwaam kunnen worden en blijven.

Dos Ramos’ doel is bereikt. De methodiek levert de professional context, netwerk en erkenning en brengt binnen een sector vraag en aanbod aan gerichte vakopleidingen bij elkaar. Dit resulteert in een generatie vakmensen, of zoals Dos Ramos ze graag noemt ‘professionals met een glansje’ die continu in staat zijn om te helpen bij transitie- en innovatievraagstukken. “En dat helpt zowel de individuele vakmens als een hele sector bij het streven naar excellentie.”

De methode is al in verschillende sectoren ingebed, zoals in de maritieme sector, de hightech en de waterbouw. Dos Ramos: “Op het Nationaal verkeerskundecongres presenteer ik de methode voor de sector verkeer en vervoer en zou ik willen oproepen tot een werkgroep die deze methode ook in deze sector introduceert.”

